



MINISTERUL FINANTELOR

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

APROB

Klaus-Werner IOHANNIS
PRESEDINTELE ROMÂNIEI

DE ACORD

Nicolae-Ionel CIUCA
PRIM-MINISTRU

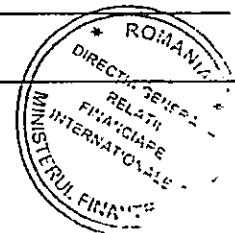
MEMORANDUM

De la: Adrian CÂCIU, ministrul finanțelor
Bogdan Lucian AURESCU, ministrul afacerilor externe

Avizat: Sorin-Mihai GRINDEANU, Viceprim-ministru

Ministrul Transporturilor și Infrastructurii

Tema: Aprobarea etapelor de parcurs de către autoritățile române pentru a permite participarea României la mecanismul de garantare instituit la nivelul Uniunii Europene, conform Deciziei (UE) 2022/1628 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 septembrie 2022 privind acordarea de asistență macrofinanciară excepțională Ucrainei și consolidarea Fondului comun de provizionare prin garanții din partea statelor membre și prin provizionare specifică pentru anumite datorii financiare legate de Ucraina, garantate în temeiul Deciziei nr. 466/2014/UE și de modificare a Deciziei (UE) 2022/1201



Context

Că parte a răspunsului său la agresiunea Federației Ruse împotriva Ucrainei, în Comunicarea sa „Sprijinirea și reconstrucția Ucrainei” din 18 mai 2022, Comisia Europeană (CE) a anunțat o asistență macrofinanciară excepțională (Macro - Financial Assistance/MFA) pentru Ucraina de până la 9 miliarde EUR.

Ulterior, liderii europeni au luat notă, la reuniunea Consiliului European din 23 - 24 iunie 2022, de faptul că CE urmează să prezinte o propunere în acest sens.

Astfel, într-o primă etapă, la 1 iulie 2022, CE a adoptat o propunere de Decizie a Parlamentului European și a Consiliului privind acordarea MFA excepțională Ucrainei în valoare de până la 1 mld. EUR. Parlamentul European și Consiliul au adoptat Decizia la 12 iulie 2022. Suma integrală a acestei prime părți a MFA excepțională a fost plătită în două tranșe egale la 1 și 2 august 2022.

Întrebarea esențială care a fost ridicată la momentul negocierii acestei prime tranșe de 1 miliarde EUR a fost oportunitatea utilizării garanțiilor statelor membre/SM, având în vedere complexitatea procedurilor naționale, dar și necesitatea unui răspuns rapid. La acel moment, s-a ridicat și problema riscului restructurării datoriei Ucrainei după încheierea conflictului. Având în vedere faptul că acordarea acestei tranșe nu a necesitat utilizarea garanțiilor din partea SM (fiind utilizat bugetul Uniunii Europene/UE), procesul de adoptare s-a derulat cu rapiditate.

Ca o a doua etapă, la 14 septembrie 2022, CE a adoptat o propunere de Decizie a Parlamentului European și a Consiliului privind acordarea de asistență macrofinanciară excepțională Ucrainei în valoare de până la 5 miliarde EUR.

Pentru a ține seama de circumstanțele extraordinare declanșate de războiul rus de agresiune împotriva Ucrainei, acest pachet diferă de operațiunile obișnuite în mai multe aspecte importante.

În primul rând, vine cu elemente concesionale consolidate (maturitate mai lungă, de până la 25 de ani în medie, subvenționarea din bugetul UE a costurilor UE cu rata dobânzii și comisioanele administrative pe durata actualului Cadru Financiar Multianual/ CFM 2021-2027).

În al doilea rând, asistența excepțională nu este legată în mod oficial de un program FMI (condiție standard pentru operațiunile MFA). Cu toate acestea, este legată de progresul în implementarea acțiunilor de politică publică și a cerințelor de raportare, așa cum este detaliat în proiectul de memorandum de înțelegere (MoU), negociat *ad referendum*, care a fost, de asemenea, adaptat pentru a reflecta mai bine provocările ridicate de evoluțiile curente.

În al treilea rând, împreună cu împrumutul excepțional anterior al MFA de 1 miliard EUR, împrumuturile din cadrul acestei celei de-a doua tranșe MFA beneficiază de o provizionare vărsată de 9% disponibilă pentru împrumuturile aferente asistenței macrofinanciare din cadrul garanției pentru acțiunea externă. Acest provizion va fi asigurat de Uniune din pachetul financiar programat pentru asistența macrofinanciară în temeiul Regulamentului (UE) 2021/947.

În conformitate cu articolul 210 alineatul (3) din Regulamentul financiar și astfel cum este prezentat și în propunerea de Decizie menționată, datoriile contingente care rezultă din garanțiile bugetare sau asistența financiară suportate din bugetul Uniunii se consideră sustenabile dacă evoluția lor multianuală preconizată este compatibilă cu limitele stabilite prin Regulamentul (UE, Euratom) 2020/2093 al Consiliului¹ și cu plafonul creditelor anuale de plată



¹ Regulamentul (UE, Euratom) 2020/2093 al Consiliului din 17 decembrie 2020 de stabilire a cadrului financiar multianual pentru perioada 2021-2027 (JO L 433 I, 22.12.2020, p. 11).

prevăzut la articolul 3 alineatul (1) din Decizia (UE, Euratom) 2020/2053 a Consiliului².

Pentru a menține bonitatea ridicată a Uniunii și, prin urmare, capacitatea acesteia de a furniza o finanțare eficientă în contextul politicilor sale interne și externe, Decizia prevede ca bugetul Uniunii să fie protejat în mod adecvat împotriva materializării respectivelor datorii contingente și să se asigure că acestea sunt sustenabile din punct de vedere financiar în sensul articolului 210 alineatul (3) din Regulamentul financiar.

În conformitate cu principiul bunei gestiuni financiare, Fondul comun de provizionare ar trebui să fie consolidat prin mijloace proporționale cu riscurile care decurg din datoriile contingente legate de această asistență macrofinanciară excepțională din partea Uniunii. Fără o astfel de consolidare, bugetul Uniunii nu ar fi în măsură să ofere, pe o bază financiară sigură, asistența acordată într-un cuantum fără precedent, necesară pentru a răspunde nevoilor Ucrainei în contextul războiului.

Pentru a proteja bugetul Uniunii, împrumuturile aferente asistenței macrofinanciare excepționale acordate Ucrainei de UE, în valoare de până la 6 miliarde EUR (suma cumulată din ambele tranșe), ar trebui să beneficieze de o acoperire de 70 % prin provizionare vărsată (la nivelul de 9 %), care poate fi completată cu garanții din partea statelor membre pentru a asigura acoperirea bugetară a pierderilor de până la încă 61 % din valoarea împrumutului, respectiv de până la o valoare totală de 3 660 000 000 EUR.

Consiliul și Parlamentul European au adoptat, la 20 septembrie 2022, Decizia de a acorda Ucrainei un MFA excepțional de 5 miliarde EUR (respectiv Decizia (UE) 2022/1628, anexată).

Acest MFA excepțional de 5 miliarde EUR are o perioadă de disponibilitate de un an și urmează să fie plătit într-un număr mic de rate pentru a contribui la deficitul de finanțare al Ucrainei și pentru a asigura funcționarea continuă a celor mai critice funcții ale statului ucrainean. Având în vedere nevoile urgente de finanțare ale Ucrainei pentru restul anului 2022, se așteaptă ca asistența (sub rezerva condițiilor care permit îndeplinirea acesteia) să fie plătită integral până la sfârșitul anului.

În contextul în care, pe parcursul negocierilor privind acordarea de MFA Ucrainei, mai multe SM (inclusiv România) au semnalat necesitatea ajustării cadrului legal pentru a putea furniza garanții, la Consiliul ECOFIN din 9 septembrie 2022, miniștrii de finanțe au adoptat o Declarație comună prin care și-au exprimat intenția să sprijine cu garanții de la bugetele naționale asistența macrofinanciară excepțională de îndată ce acestea își finalizează, în mod corespunzător, procedurile naționale pentru emiterea unor astfel de garanții. Declarația a stat la baza propunerii Comisiei Europene din data de 14 septembrie a.c.

Conform Deciziei (UE) 2022/1628 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 septembrie 2022, garanțiile statelor membre vor fi irevocabile, necondiționate și la cerere. Garanțiile vor fi executate numai atunci când sunt îndeplinite condiții stricte referitoare la caracterul adecvat al provizioanelor disponibile și în cazul în care UE nu primește o plată din partea Ucrainei pentru împrumuturile aferente asistenței macrofinanciare excepționale acordate. Cererea de executare a garanțiilor din partea statelor membre ar trebui să fie efectuată pentru o sumă corespunzătoare sumei care rezultă din pierderile legate de asistența financiară acordată Ucrainei și pentru a realimenta Fondul comun de provizionare la nivelul necesar al provizionării vărsate. Cererile de executare a garanțiilor din partea statelor membre ar trebui să fie efectuate numai după ce valoarea provizionării inițiale rezervate pentru asistența macrofinanciară excepțională în temeiul MFA acoperite a fost sau urmează să fie epuizată (*last resort measure*).

Sumele recuperate în temeiul acordurilor de împrumut în ceea ce privește asistența macrofinanciară excepțională acordată Ucrainei în temeiul MFA acoperite se vor rambursa

²

Decizia (UE, Euratom) 2020/2053 a Consiliului din 14 decembrie 2020 privind sistemul de resurse proprii ale Uniunii Europene și de abrogare a Deciziei 2014/335/UE, Euratom (JO L 424, 15.12.2020, p. 1).



statelor membre care au onorat cererile de executare a garanției, prin derogare de la articolul 211 alineatul (4) litera (c) din Regulamentul financiar.

Ponderea relativă a contribuțiilor fiecărui stat membru (cheia de contribuție) la suma totală garantată corespunde ponderii relative a contribuției bazate pe Venitul Național Brut/ VNB al statului membru respectiv în contribuția bazată pe venitul național brut total al UE (așa numita „cheie VNB”). Potrivit formulei de calcul menționată mai sus, contribuția României (prin aplicarea cheii de contribuție) la suma totală garantată este de cca. 60,45 mil. EUR.

Comisia încheie un acord de garantare cu fiecare stat membru. Acesta este același pentru toate statele membre și include, în special, dispoziții care:

- (a) stabilesc obligația statelor membre de a onora cererile de executare a garanțiilor efectuate de Comisie în ceea ce privește MFA acoperite;
- (b) garantează că cererile de executare a garanțiilor se efectuează în mod proporțional și se bazează pe cheia de contribuție;
- (c) stipulează că cererile de executare a garanțiilor asigură capacitatea Uniunii de a rambursa fondurile împrumutate, în urma unei neplăți, chiar preconizate, de către Ucraina, ceea ce include cazurile de modificare a unui calendar de plată din orice motiv;
- d) garantează că cererile de executare a garanțiilor pot fi utilizate pentru a realimenta fondul comun de provizionare pentru provizionarea care a fost utilizată în ceea ce privește MFA acoperite;
- (e) garantează că un stat membru care nu a onorat o cerere de executare a garanției rămâne obligat să o onoreze;
- (f) se referă la condițiile de plată.

II. Concluzii

Pentru a permite încheierea acordului de garanție între România și UE, în baza Deciziei (UE) 2022/1628, este necesară stabilirea cadrului legislativ privind participarea României la mecanismul de garantare, instituit la nivelul Uniunii Europene.

În acest context, în perioada următoare Ministerul Finanțelor va elabora un proiect de act normativ cu forță de lege pentru aprobarea participării României la mecanismul de garantare menționat, prin care vor fi reglementate elementele specifice, cum ar fi:

- Aprobarea participării României la acest mecanism și implicit autorizarea Guvernului României ca, prin Ministerul Finanțelor, să semneze Acordul de garanție propus de UE și convenit cu statele membre;
 - Aspecte legate de înregistrarea obligațiilor financiare ce revin României, în cadrul acestei garanții, în cazul materializării riscului de executare;
 - Aspecte legate de sursele de acoperire a acestor obligații asumate de România, în cazul materializării riscului de executare a garanției;
- Alte elemente tehnice și/sau ce derivă din Acordul de garanție care necesită reglementare la nivel primar.

Acordarea garanției de stat se va realiza prin derogare de la prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 64/2007 privind datoria publică, cu modificările și completările ulterioare, conform legislației specifice privind datoria publică nefiind permisă acordarea de garanții similare celei menționate în Memorandumul actual, deviind ca obiect, fundamentare, modalitate de acordare, posibilitate de recuperare a sumelor în cazul executării garanției, etc.



III. Propuneri

Față de aspectele menționate propunem aprobarea Memorandumului cu tema: Aprobarea etapelor de parcurs de către autoritățile române pentru a permite participarea României la mecanismul de garantare instituit la nivelul Uniunii Europene conform Deciziei (UE) 2022/1628 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 septembrie 2022 privind acordarea de asistență macrofinanciară excepțională Ucrainei și consolidarea Fondului comun de provizionare prin garanții din partea statelor membre și prin provizionare specifică pentru anumite datorii financiare legate de Ucraina, garantate în temeiul Deciziei nr. 466/2014/UE și de modificare a Deciziei (UE) 2022/1201.

